

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 234/2016
08.12.2016. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија Предрага Трифуновића, председника већа, Јелене Боровац и Звездане Лутовац, чланова већа, у радном спору тужилаца АА из ..., ББ из ..., ВВ из ..., ГГ из ... и ДД из ..., чији је пуномоћник др Енике Вег, адвокат у ..., против туженог „ЂЂ“ ... из ..., кога заступа Леа Герасимовић из ..., ради поништаја решења о отказу уговора о раду, одлучујући о ревизији тужилаца ББ, ВВ и ГГ и туженог изјављеним против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 2695/14 од 01.12.2014. године, у седници одржаној 08.12.2016. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужилаца ББ, ГГ и ДД, изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду број Гж1 2695/14 од 01.12.2014. године.

УКИДА СЕ пресуда Апелационог суда у Новом Саду Гж1 2695/14 од 01.12.2014. и пресуда Основног суда у Бачкој Паланци број П1 1273/13 од 19.03.2014. године у односу на тужилу ДД из ... и предмет враћа првостепеном суду на поновно суђење у укинутом делу.

Образложење

Пресудом Основног суда у Бачкој Паланци број П1 1273/13 од 19.03.2014. године је делимично усвојен тужбени захтев тужилаца, па су поништена као незаконита решења о отказу уговора о раду и то за тужилу ББ решење о отказу уговора о раду број ... од 19.12.2008. године; за тужилу ВВ решење о отказу уговора о раду број ... од 19.12.2008. године; за тужиоца ГГ решење о отказу уговора о раду број ... од 19.12.2008. године и за тужилу ДД решење о отказу уговора о раду број ... од 19.12.2008. године, те је обавезан тужени да тужиоце врати на рад код туженог на послове који одговарају врсти и степену њихове стручне спреме, као и да им надокнади трошкове парничног поступка у износу од 526.500,00 динара, у року од осам дана. Одбијен је део тужбеног захтева за плаћање законске затезне камате на досуђене парничне трошкове.

Апелациони суд у Новом Саду је пресудом број Гж1 2695/14 од 01.12.2014. године, преиначио назначену пресуду Основног суда у Новом Саду, Судска јединица у Бачу број П1 1273/13 од 19.03.2014. године на начин што је одбио тужбени захтев тужилаца ББ, ВВ и ГГ, којим су тражили да се као незаконита пониште решења о њиховом отказу уговора о раду као и захтев да се наведени

тужиоци врате на рад на послове који одговарају врсти и степену њихове стручне спреме и захтев за накнаду трошкова парничног поступка. У преосталом делу жалбу туженог је одбио, а првостепену пресуду потврдио у делу којим је као незаконито поништено решење о отказу уговора о раду тужилји ДД и обавезао је туженог да тужилју ДД врати на послове који одговарају врсти и степену њене стручне спреме, као и да јој накнаде трошкове парничног поступка у износу од 105.300,00 динара, у року од осам дана. Обавезани су тужиоци ББ, ВВ и ГГ да туженом накнаде парничне трошкове у износу од 58.000,00 динара, у року од 15 дана. Обавезани су ови тужиоци да туженом накнаде и трошкове жалбеног поступка у износу од 18.000,00 динара, у року од 15 дана.

Тужиоци ББ, ВВ и ГГ су против правноснажне пресуде другостепеног суда изјавили благовремену ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка и због погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјалног права.

Тужени је изјавио благовремену ревизију против правноснажне пресуде апелационог суда у делу у коме је усвојен тужбени захтев ДД због погрешне примене материјалног права и због погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања.

Тужилја ДД је одговорила на ревизију туженог и поставила захтев за накнаду трошкова одговора на ревизију.

Одлучујући о ревизијама парничних странака на основу члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ број 72/11 и 55/14), који се примењује на основу члана 506. став 1. ЗПП, јер је претходна првостепена пресуда била укинута 24.05.2013. године од стране Апелационог суда у Новом Саду, Врховни касациони суд је нашао да ревизија тужилаца није основана, а да је ревизија туженог основана.

У поступку пред нижестепеним судовима није учињена битна повреда парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју се у ревизијском поступку пази по службеној дужности. Није основан ревизијски навод тужилаца да је доношењем побијане пресуде учињена битна повреда из члана 374. став 1. Закона о парничном поступку у поступку пред другостепеним судом, а у вези са члаом 8. ЗПП, због наводне погрешне оцене изведених доказа од стране другостепеног суда.

Према утврђеном чињеничном стању тужиоци су били запослени код туженог на неодређено време све до 28.12.2008. године када им је побијаним решењима донетим истога дана, престао радни однос због проглашења за запослене за чијим је радом престала потреба. Тужилја ББ је на основу уговора о раду и анекса била распоређена на пословима ..., тужилја ВВ је на основу уговора о раду и анекса била распоређена на пословима Тужилац ГГ је на основу уговора о раду и анекса био распоређен на послове ... у ... служби. Тужилја ДД је на основу уговора о раду од 26.02.2003. године и анекса тог уговора од 03.03.2006. године била распоређена на послове Директор туженог је 01.12.2008. године донео нови Правилник о организацији и систематизацији послова којим је укинут

одређени број радних јединица и тиме и радних места предвиђених дотадашњим Правилником туженог од 14.01.2003. године, док је за поједине послове смањен број извршилаца. Новим Правилником укинута је радно место ... за ... туженог на којем је била распоређена тужила ББ; радно место ... на којем је био распоређен тужилац ГГ као и радно место за ... на којем је била распоређена тужила ВВ. Утврђено је да је истим правилником смањен број извршилаца на радном месту ... не којем је била распоређена тужила ДД тако што је уместо дотадашњих шест извршилаца било предвиђено четири извршиоца.

Чланом 34. новог Правилника од 01.12.2008. године је прописано да овај нови Правилник ступа на снагу даном објављивања на огласној табли. Сачињена је службена белешка 01.12.2008. године од стране туженог да је нови Правилник о организацији и систематизацији послова тог дана објављен на огласној табли предузећа. Потписник те службене белешке (која није заведена у деловодник) је био ЕЕ, у то време ... туженог. Истог дана када је директор туженог донео Правилник о организацији и систематизацији послова од 01.12.2008. године, Управни одбор туженог је донео предлог Програма решавања вишка запослених. Поред осталог у предлогу програма је било наведено да је тужени на лицитацијама поводом давања у закуп државог земљишта које су одржане 23.04. и 10.10.2008. године изгубио из сетвене структуре 3.466 ха обрадиве површине, да је наведеним губитком 71,4 % обрадивог земљишта дошло до смањења обима производње и да је самим тим престала потреба за одређеним бројем запослених лица у свим секторима и гашења појединих сектора у целини. На тај дан код туженог је било запослено 110 радника на неодређено време. Наведена је структура запослених по организационим деловима и да осим исплате отпремнине нема могућности примене других мера за запошљавање запослених за чијим радом је престала потреба. У члану 5. Предлога програма су наведени критеријуми за утврђивање запослених код туженог на радним местима на којима је дошло до редукције броја извршилаца. Тужени је Предлог програма решавања вишка запослених истог дана доставио на мишљење Националној служби за запошљавање – филијала Управни одбор је 16.12.2008. године донео Програм решавања вишка запослених у којем је прихватио оно што је наведено у Предлогу програма од 01.12.2008. године са табеларним списком од 68 запослених за које је утврђено да представљају технолошки вишак и који је идентичан списку из Предлога програма од 01.12.2008. године. У продужетку табеларног дела је дат списак предлога вишка запослених у којем су наведена и имена тужилаца. Тужени је тужиоцима оспорена решења уручио 19.02.2008. године.

Полазећи од утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је закључио да су тужиоцима незаконито отказани уговори о раду на основу члана 179. став 1. тачка 9. Закона о раду, због чега је усвојио њихов захтев за реинтеграцију применом члана 191. став 1. истог закона. Као разлог је навео да по његовом становишту нови Правилник о организацији и систематизацији послова туженог од 01.12.2008. године, као општи акт, није објављен даном доношења, а ни касније, у складу са одредбом члана 34. истог Правилника. Указао је на члан 196. став 1. Устава Републике Србије, којим је прописано да се општи акти објављују пре ступања на снагу, а у смислу става 4. истог члана, ступају на снагу најраније осам дана од дана објављивања, а раније само ако за то постоје оправдани разлози утврђени приликом њиховог доношења.

Другостепени суд је одржао рочиште за главну расправу, извео доказе које је оценио и утврдио је да је Правилник туженог од 01.12.2008. године, био објављен на огласној табли туженог тог истог датума, о чему је сачињена службена белешка од стране тадашњег директора туженог, те да је ступио на снагу у складу са чланом 34. тог Правилника и на основу члана 196. став 4. Устава РС. Због тога је закључио да су побијана решења од 19.12.2008. године, донета по новом Правилнику и да су законита.

По оцени Врховног касационог суда, побијана решења од 19.12.2008. године, су донета на основу члана 179. став 1. тачка 9. Закона о раду ("Службени гласник РС" бр. 61/2005 и 54/09), и правилно је тужени у законитом поступку отказао уговоре о раду тужиоцима ББ, ВВ и ГГ, с обзиром на то да су новим Правилником о систематизацији њихова радна места била укинута. Неосновано тужиоци ревизијом побијају правилност одлуке другостепеног суда наводећи да другостепени суд није утврдио на који начин је вршено оцењивање резултата рада тужилаца. Оцењивања рада запослених и примена критеријума је могућа само онда када долази до редукције радних места на одређеним пословима и када од више радника који их обављају треба смањити број извршилаца. У ситуацији каква је конкретна, када су радна места укинута, не постоји обавеза послодавца да примењује критеријуме, сачињава ранг листе и бодује раднике који су вишак.

Међутим, нижестепени судови су усвојили тужбени захтев тужиле ДД која је радила на радном месту магационера из разлога што је утврђено да је смањен број извршилаца са дотадашњих шест на четири, а да није извршено вредновање резултата рада ове тужиле, па су оценили да је из тог разлога незаконито престао радни однос тужиле ДД, те су усвојили тужбени захтев ове тужиле.

Основано тужени у ревизији указује да ова одлука нема упориште у изведеним доказима. Из уговора о раду за ДД од 26.02.2003. године произилази да је ДД распоређена на послове ... и да ће послове обављати у радној јединици „...“ (члан 5. уговора). Из анекса уговора од 03.03.2006. године произилази да није мењана радна јединица у којој је тужиле распоређена. Из предлога Програма решавања вишка запослених од 01.12.2008. године произилази да се укида РЈ „...“. Нижестепени судови су утврдили да је дошло до редукције радног места магационера тако што је смањен број извршилаца са досадашњих шест на четири, али је пропустио да утврди у којој радној јединици је дошло до смањења, те да ли је радна јединица „...“ укинута. У недостатку ових чињеница не може се са сигурношћу оценили да ли је послодавац морао да вреднује резултате рада ове тужиле и да је оцени у складу са прописаним критеријумима предвиђеним Програмом о решавању вишка запослених (примена чл. 153. и 155. Закона о раду). Ово је битна чињеница за оцену законитости престанка радног односа ове тужиле, па је за правилну примену материјалног права неопходно њихово утврђење.

Из наведених разлога, Врховни касациони суд је на основу члана 414. став 1. ЗПП одбио ревизију тужилаца и одлучио као у првом ставу изреке, а на основу члана 416. став 2. ЗПП је усвојио ревизију туженог и одлучио као у другом ставу изреке.

**Председник већа - судија
Предраг Трифуновић,с.р.**

За тачност отправака
Управитељ писарнице
Марина Антонић